

Landbrugsminister fik gennemført i Fjor, paa en saadan Maade, at man mageskiftede, købte ikke alene Jord ude i Landet, men ogsaa omkring i Udkanterne af Byerne, af København, af Stationsbyerne, og der oprettede de Brug, som det efter Loven af 4. Oktober er hjemlet at oprette til Bebyggelse og til Havelodder. Jeg ved godt, at efter § 6 i Loven kan Laan kun gives til Oprettelse af Husmandsbrug, men det kunde jo ændres saaledes, at Loven ogsaa kunde benyttes til at oprette Boliger med Havelodder i Omegnen af Byerne. Jeg tror, man derved vilde faa saa meget mere ud af denne Lov, som Risikoen vilde blive langt mindre her, end den er nu, idet det i § 7 udtrykkelig er bestemt, at Staten har Forkøbsret til Ejendommenes Jord og Bygninger til en Pris, der svarer til den oprindelige Købepris, og man vilde altsaa i Udkanterne af Byerne kunne sikre sig et Felt, et Bælte, hvor Staten havde denne Forkøbsret, og hvor der tillige var overvejende Sikkerhed for, at disse Grunde vilde stige i Pris. Hvis de paagældende vilde sælge, havde Staten sin Forkøbsret. Det forekommer mig, at man maatte kunne ændre disse Love saaledes, at hele den social-politiske Reformtendens, de indeholder, fik et noget mindre ensidigt Præg, idet det ikke blot blev Landarbejdernes Interesser, men ogsaa Byarbejdernes Interesser, der blev varetaget ved disse Foranstaltninger. Naar Staten vil reformere socialt, maa det dog først og fremmest være dens Opgave at lægge, om jeg saa maa sige, sin Forbinding der, hvor de sociale Saar bløder stærkest, og hvor samfundsmæssigt set Svækkelsen er størst, og der er dog ingen Tvivl om, at som Forholdene er nu, er det i Byerne, at dette er Tilfældet.

Hækkerup: Blandt de Jordlove, vi i denne Uge har behandlet saa grundigt, er efter min Opfattelse det foreliggende Forslag om Erhvervelse af Jord til Oprettelse af mindre Brug og til Havelodder absolut det vigtigste. Det er det Forslag, som den højtærede Landbrugsminister og den konservative Ordfører tog skarpest Afstand fra, men det er det Forslag, hvis Vedtagelse vilde faa den største øjeblikkelige sociale Virkning. Det kan gerne være, at den højtærede Landbrugsminister har nogen Ret i, at Forslaget ikke vilde faa saa overmaade stor Betydning med Hensyn til Oprettelsen af nye Husmandsbrug. Oprettelsen af nye Brug vil til en vis Grad være begrænset paa Grund af de høje Byggepriser, de høje

Priser paa Redskaber og Besætning o. s. v. Men Forslaget vil faa en overmaade stor Betydning, naar Talen er om at skaffe Tillægsjord til de mange Tusind Husmandsbrug Landet over, der nu er for smaa til at kunne ernære en Familie, uden at Indehaveren af dem tager Lønarbejde for andre. Og i denne Henseende, med Hensyn til Anskaffelsen af Tillægsjord, vil de nævnte Hindringer, de høje Byggepriser, Redskabspriser o. s. v. ikke spille ind. Jeg fremhævede ved Finanslovens første Behandling Betydningen af, at der blev givet Adgang til at faa de Husmandsbrug, der nu er for smaa til, at Indehaverne kan være selvstændige, udvidet saaledes, at Husmændene kan blive selvstændige, og jeg er ganske overbevist om, at hvis det foreliggende Lovforslag bliver vedtaget, vil der Landet over og ikke mindst paa Øerne være Titusinder af Husmænd, der med største Glæde og Interesse vil benytte sig deraf. Jeg tror, dette Forslag i høj Grad vil vække Interesse blandt de danske Husmænd, men desuagtet fremhæver jeg, at Forslaget er ikke fremsat særlig af Hensyn til Husmændene. Forslaget er fremsat af Hensyn til hele den sociale Nødstilstand, hvori Samfundet befinder sig, den baade samfunds- og menneskeødelæggende Arbejdsløshed, som man ikke fra nogen Side kan anvise Midler imod og raade Bod paa. Hvis dette Forslag blev gennemført, og de Titusinder af Husmænd, der nu er tvunget til at arbejde for andre, i Løbet af forholdsvis kort Tid kunde blive selvstændige og kunde unnlade dette, saa vilde det Arbejde, som de hidtil har udført, blive ledigt; der vilde blive Efterspørgsel efter Arbejdskraft paa Landet, og selv om det maaske ikke vilde gaa saa vidt, at Strømmen ligefrem vilde vende sig, saaledes at den gik fra Byen til Landet, vilde Landbruget dog i alt Fald være i Stand til at kunne aftage sit eget Befolkningsoverskud. Som det blev fremhævet af det ærede Medlem Hr. Niels Frederiksen rækker dette Forslag overmaade vidt og kan dog med forholdsvis smaa Midler føre til store Resultater. Jeg har tidligere fremhævet her, at i en enkelt Kommune i min Opstillingskreds, en Kommune, der har et Areal af 6 000 Tdr. Land, er der ca. 80 Husmandsbrug, som, hvis dette Forslag blev vedtaget, kunde skaffe sig Tillægsjord efter de i Forslaget indeholdte Regler. Disse 80 Husmandsbrug har nu et Tilliggende paa ca. 400 Tdr. Land. Naar de fik 400 Tdr. Land til, vilde de 80 Husmandsbrug blive forvandlet fra uselvstændige til selvstændige Husmandsbrug, og jeg er ganske overbevist om, at